

Smedjebackens kommun

Beslut efter uppföljning för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Bergaskolan
belägen i Smedjebackens kommun

Med anledning av den rådande situationen med risker för smittspridning av Covid-19

Många skolor är i dagsläget starkt påverkade av de åtgärder som vidtas med anledning av Covid-19. Följden kan vara stor frånvaro av personal eller att resurser måste tas i anspråk för nya förhållanden. Skolinspektionen anpassar för närvarande på olika sätt sin tillsyn och granskning. Mer information finns på www.skolinspektionen.se. Vi följer kontinuerligt situationen och hur den påverkar skolsystemet i olika delar av landet. Eftersom skolan fortfarande är aktiv och ska fortgå, menar Skolinspektionen dock att det är viktigt att meddela bedömningen efter den tidigare tillsynen eller granskningen som redan ägt rum. Skolinspektionen har i detta beslut satt uppföljningstiden med hänsyn till rådande omständigheter. Uppföljningstiden kan komma att förlängas ytterligare om förutsättningarna förändras. Om du som huvudman behöver längre uppföljningstid kontakta Skolinspektionen för prövning.

Uppföljning efter tillsyn av Bergaskolan

Skolinspektionen genomförde tillsyn av Smedjebackens kommun under våren 2019. Skolinspektionen fattade den 18 april 2019 beslut efter tillsyn av Bergaskolan. Skolinspektionen har nu gjort en uppföljning av de brister som framkom i detta beslut. Uppföljningen bygger på en redovisning av vidtagna åtgärder som Smedjebackens kommun inkom med den 27 september 2019.

Sammanfattning av kvarstående brister

Enligt Skolinspektionens bedömning är nedanstående brister ännu ej tillfullo åtgärdade. Skolinspektionen konstaterar att Smedjebackens kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

Skolinspektionens ingripande

Arbetsområde	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
2. Extra anpassningar och särskilt stöd		
Eleven ges skyndsamt stöd i form	Föreläggande	2020-09-25

Beslut

2020-05-29

3 (10)

Dnr 43-2018:10588

	av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås och insatserna utvärderas.		
	Elevens behov av särskilt stöd utreds skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt eller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.	Föreläggande	2020-09-25
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling			
	Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.	Föreläggande	2020-09-25

Skolinspektionens bedömningar och datum för när huvudmannen senast ska ha åtgärdat bristerna anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattning av avhjälpna brister

Arbetsområde	Typ av ingripande
1. Undervisning och lärande	
Lärarna stärker elevernas vilja att lära och deras tillit till den egna förmågan.	Brist avhjälp

Skolinspektionens avslutar tillsynen avseende de brister som har avhjälppts.

Skolinspektionens beslut

Vid uppföljning av tidigare beslut konstaterar Skolinspektionen att huvudmannen inte har avhjälppt samtliga påtalade brister. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen skyndsamt vidtar åtgärder för att avhjälpa de brister som kvarstår.

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Smedjebackens kommun att senast den **25 september 2020** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Smedjebackens kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Eleven ges skyndsamt stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås och insatserna utvärderas. (3 kap. 5 § skollagen; Lgr 11, 2.7 Bedömning och betyg, 2.8 Rektorns ansvar)
- Elevens behov av särskilt stöd utreds skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt eller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 7 § skollagen)

Åtgärder

- Se till att elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller, skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.
- Se till att skyndsamt utreda elevers behov av särskilt stöd när extra anpassningar inte leder till att eleven når de kunskapskrav som minst ska uppnås, det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga eller om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

Motivering till bedömning av brist

I beslut den 18 april 2019 bedömde Skolinspektionen att det fanns brister i arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd. Tillsynen visade att elever inte skyndsamt gavs stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om eleven riskerade att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Skolinspektionens tillsyn visade även att elevers behov av särskilt stöd inte utreddes skyndsamt, om det framkom att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte var tillräckligt eller om det fanns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Skolinspektionen förelade Smedjebackens kommun att senast den 30 september 2019 avhjälpa påtalade brister samt samma dag skriftligen redovisa vidtagna åtgärder.

Skolinspektionen bedömer att det fortfarande finns brister i skolans arbete med extra anpassningar och särskilt stöd. Utredningen visar visserligen att det på skolan bedrivs ett arbete med syfte att främja extra anpassningar och särskilt stöd och att huvudmannen har vidtagit flera åtgärder. Detta är dock inte tillräckligt för att samtliga elever, som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, skyndsamt ska ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Av Skolinspektionens utredning framgår att det fortfarande finns elever som inte får stöd i form av extra anpassningar i den ordinarie undervisningen, trots att de riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Av Skolinspektionens utredning framgår vidare att det fortfarande finns elever som inte utreds för behov av särskilt stöd trots att de inte uppnår kunskapskraven och trots att stöd i form av extra anpassningar har getts. Brister i arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd kan få till följd att elever inte får det stöd de har rätt till och därmed inte ges förutsättningar att nå målen för utbildningen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om det på något sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Det framgår också att om det på något sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd i form av extra anpassningar har getts, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd utreds skyndsamt. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar

andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt.

I Skolverkets allmänna råd med kommentarer, *Arbetet med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram*, anges att det är rektorn som ansvarar för att det finns tydliga och fungerande rutiner på skolenheten för vad som gäller när lärare, övrig skolpersonal, elever eller elevers vårdnadshavare uppmärksammar att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Rektorn har vidare ett ansvar för att se till att personalen känner till och följer rutinerna (SKOLFS 2014:40).

Skolinspektionens utredning

Av Skolinspektionens utredning framgår att det är brister i skolans arbete med extra anpassningar och särskilt stöd, då det fortfarande finns elever som inte får stöd i form av extra anpassningar i den ordinarie undervisningen, trots att de riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Av huvudmannens skriftliga redovisning av vilka åtgärder som har vidtagits för att komma till rätta med bristerna, anges bland annat följande. Bergaskolan har nu en specialpedagog anställd på heltid samt förstärkt skolledarresurs. En ny organisation har även utvecklats på skolan, i syfte att skapa en tillgänglig lärmiljö för samtliga elever och stödjande elever på individnivå genom extra anpassningar och särskilt stöd. Enligt huvudmannens redovisning har vidare en kompetensutvecklingsinsats påbörjats för hela personalgruppen på skolan, med utgångspunkt i Skolverkets allmänna råd för arbete med extra anpassningar och särskilt stöd. Av huvudmannens redovisning framgår även att skolan har upprättat rutiner för utredning av elevers behov av särskilt stöd. Dessa innebär bland annat att skolledningen har regelbundna möten med elevhälsan, innan beslut om eventuellt särskilt stöd fattas.

Av Skolinspektionens utredning framgår dock även att skolan fortfarande inte ger extra anpassningar till samtliga elever som har behov av det, trots att de riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. En elev från årskurs 9 uppger i intervju att hen på sin gamla skola fick mycket hjälp, men inte får detta på Bergaskolan. En annan elev från årskurs 9 uppger att hen sedan årskurs 7 har signalerat om sina stödbehov, utan att något har hänt. Samtliga elever från årskurs 9 uppger i intervjun att hjälpmedel saknas i undervisningen. Rektorn uppger vidare vid Skolinspektionens intervju att han inte skulle säga emot att det finns elever på skolan i behov av extra anpassningar och särskilt stöd, som inte får detta.

Av Skolinspektionens utredning framgår även att det fortfarande finns elever som inte utreds för behov av särskilt stöd, trots att de inte uppnår

kunskapskraven och trots att stöd i form av extra anpassningar har getts. En representant för elevhälsan uppger i intervjun att några av dessa elever fortfarande är utan utredning och att det förmodligen fortsätter att vara så ett tag till. Vid intervju med lärare framkommer att det återstår omfattande arbete, innan specialpedagogen har arbetat ikapp samtliga pedagogiska utredningar som skolan behöver genomföra. Bilden bekräftas vid intervju med rektorn, som uppger att det på skolan fortfarande finns elever som har haft F två terminer i rad i ett och samma ämne, utan att det har genomförts en pedagogisk utredning för eleven.

Motivering till val av verktyg

Då Bergaskolans verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Smedjebackens kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Smedjebackens kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)

Åtgärder

Se till att utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. I detta ingår bl. a. att:

- Lärarna upprätthåller studiero i klassrummen och vidtar åtgärder för att återställa ordningen när det behövs.

Motivering till bedömning av brist

I beslut den 18 april 2019 bedömde Skolinspektionen att det fanns brister i Bergaskolans arbete med att tillförsäkra eleverna en skolmiljö som präglas av studiero. Tillsynen visade att skolan vidtagit vissa åtgärder för att skapa studiero, men att personalen på skolan inte hade ett gemensamt förhållningssätt med att tillförsäkra eleverna studiero. Vidare framkom vid tillsynen att lärarna inte alltid upprätthöll studieron i klassrummen och inte heller vidtog åtgärder för att återställa ordningen när det behövdes. Skolinspektionen förelade Smedjebackens kommun att senast den 30 september 2019 avhjälpa påtalade brister samt samma dag skriftligen redovisa vidtagna åtgärder.

Skolinspektionen bedömer att det fortfarande finns brister i studieron på Bergaskolan. Utredningen visar att det bedrivs ett arbete för att förbättra studieron och att huvudmannen har vidtagit flera åtgärder för att återställa och upprätthålla studieron i klassrummen. Detta har dock inte varit tillräckligt för att eleverna ska tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. Av Skolinspektionens utredning framgår att skolans förhållningssätt avseende studiero fortfarande inte följs av samtliga lärare och att studieron fortfarande brister i klassrummen. Bristerna får till följd att elever hindras från att nå utbildningens mål och utvecklas så långt som möjligt.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Av förarbetena (prop. 2009/10:165) framgår att en av de viktigaste förutsättningarna för att barn och ungdomar ska kunna inhämta och utveckla kunskaper och värden är en trygg och stimulerande lärandemiljö. En viktig grund för att åstadkomma trygghet och studiero i skolan är en aktiv dialog mellan elever, mellan elever och lärare eller annan personal och även elevens vårdnadshavare och de gemensamma värden som ska gälla. Det är skolans, och ytterst rektorns, ansvar att skapa trygghet och studiero i skolan. En viktig förutsättning för detta är att elever, lärare och annan personal känner ett gemensamt ansvar och har respekt för varandra i skolan samt att skolan även involverar elevernas vårdnadshavare i arbetet med att skapa gemensamma utgångspunkter för att skapa en trygg skolmiljö.

Skolinspektionens utredning

Av Skolinspektionens utredning framgår att det fortfarande är brister i studieron på Bergaskolan. Av huvudmannens skriftliga redovisning framgår att skolan har vidtagit vissa åtgärder för att komma tillrätta med bristerna. Bland annat framgår att personalen på skolan har träffat en överenskommelse om att all undervisning på skolan ska ske i klassrum under ledning av lärare samt att eleverna ska ha fasta placeringar i alla klassrum. Enligt redovisningen har en översyn av ordningsreglerna även påbörjats, då nuvarande regler upplevdes alltför omfattande och svåra att ta till sig. Av redovisningen framgår vidare att skolan avser genomföra ytterligare åtgärder. Dessa är dock enbart planerade och vid Skolinspektionens tillsyn ännu inte genomförda.

Av Skolinspektionens utredning framgår dock att samtliga lärare inte följer skolans förhållningssätt gällande studiero och att studieron brister i klassrummen. Vidare framgår att samtliga lärare inte vidtar åtgärder för att återställa ordningen när det behövs. Visserligen framkommer vid

Skolinspektionens uppföljande intervju med elever, att några av dem upplever att studieron har blivit bättre. Vidare uppger eleverna att den nya rektorn har infört bestämda platser i klassrummen och att lärarna ingriper mer för att återställa studieron. Dock framkommer även att det är mycket stökigt på lektionerna i vissa ämnen. Enligt eleverna kastas det pappersflygplan på lektionerna och elever springer runt och skriker. Elever uppger vidare att elevens respekt för lärarna beror på vilken lärare det handlar om samt att studieron även beror på vilken lektion det handlar om. Vissa lektioner har, enligt eleverna, blivit stökigare än under föregående termin. Elever uttrycker att alla lärare inte är lika bra på att följa ordningsregler och att elever spelar på sina datorer på vissa lektioner. Elever uppger vidare att de själva måste ingripa på vissa lektioner, för att det ska gå att arbeta, och uttrycker att lärarna måste bli bättre på att ingripa för att återställa studieron. Enligt eleverna har lärarna svårt att kontrollera att eleverna sitter på sina bestämda platser. En elev upplever att vissa lärare löser problemet med studiero, genom att sätta stökiga elever bredvid varandra. Eleverna uppger vidare att det förekommer oftare nu än tidigare, att elever kommer försent till lektioner och lämnar för tidigt.

Representanter för elevhälsan uppger vid Skolinspektionens intervju att eleverna har fått fasta placeringar i klassrummen samt att studieron har blivit något bättre, men att det fortfarande finns stökiga lektioner, vilket även bekräftas vid Skolinspektionens intervju med rektorn.

Motivering till val av verktyg

Då Bergaskolans verksamhet inte uppfyller de krav som följer av gällande föreskrifter, föreligger skäl att förelägga Smedjebackens kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Avhjälpt brist i verksamheten

Undervisning och lärande

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Smedjebackens kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Lärarna stärker elevernas vilja att lära och deras tillit till den egna förmågan. (Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2. Kunskaper)

Det har vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att Smedjebackens kommun har avhjälpt denna brist.

Motivering

Skolinspektionen beslutade den 18 april 2019 att förelägga Smedjebackens kommun att se till att organisera undervisningen så att lärarna stärker elevernas vilja att lära och deras tillit till den egna förmågan. I detta ingår bland annat att lärarna ska utforma undervisningen så att elevernas inre motivation stärks samt att lärarna ställer krav på eleverna på ett sådant sätt att eleverna upplever att lärarna känner tilltro till deras förmåga.

Skolinspektionens bedömer att det, utifrån huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder samt av utredningen i övrigt, inte framkommer annat än att den påtalade bristen har avhjälpats.

Skolinspektionens utredning visar att huvudmannen har vidtagit åtgärder för att lärarna i undervisningen ska stärka elevernas vilja att lära och deras tillit till den egna förmågan. I huvudmannens skriftliga redovisning av vidtagna åtgärder framgår bland annat följande. Skolan genomför sedan våren 2019 ett projekt som kallas för Motivationslyftet och en utbildningsinsats för samtliga elever och lärare har genomförts inom ramen för projektet. Skolan arbetar även med elevernas självförtroende och självkänsla och lärarna ska handleda eleverna genom högstadiet, med målet att se den egna potentialen samt sträva efter att nå så långt som möjligt. Utöver projektet har skolledningen påbörjat ett arbete med att skapa gemensamma rutiner för undervisningens genomförande. I dialog med personalen beslutade skolledningen att all undervisning ska genomföras i klassrum, att läraren ska vara tillgänglig och handleda eleverna samt att eleverna ska ha fasta placeringar i klassrummen utifrån individuella och lärmiljömässiga behov. Skolledningen har även påbörjat ett arbete med lektionsobservationer.

Skolinspektionen avslutar härmed tillsynen avseende de brister som bedöms avhjälpata.

På Skolinspektionens vägnar

X Mia Martini

Mia Martini
Beslutsfattare
Signerat av: Mia Martini

X

Ida Östlund
Föredragande

I ärendet slutliga handläggning har även utredaren Davor Zovko samt utredaren Anne-Charlotte Ramsthaler deltagit.